

doorgevoerde verticale staatkundige opbouw' en de zwakke outillage van het regeringsapparaat. Met het stelsel van evenredige vertegenwoordiging wilde hij 'princiepelijk' breken. Hij wilde 'de Kroon' het recht geven 'om bij weigering door de Raad' (van een gemeente) 'of de Staten' (van een provincie) 'de begroting vast te stellen (en) te beslissen, dat het betrokken college geheel of gedeeltelijk heeft af te treden.' 'Hoewel aarzelend', gaf hij voorts in overweging, aan de Tweede Kamer het recht van amendement te ontnemen. Het algemeen kiesrecht achtte hij 'princiepelijk verwerpelijk': 'het miskent', schreef hij, 'de juistheid van de stelling dat alleen hun die geschikt zijn om over 's lands zaken te oordelen, enige bevoegdheid met betrekking tot de behartiging van dat belang in handen mag worden gelegd', maar aangezien 'geen normen te vinden zijn die voor een beoordeling van die geschiktheid redelijk kunnen worden aangelegd', wilde hij zich beperken tot uitbreiding van de uitsluitingsgronden voor dat kiesrecht, zowel het actieve als het passieve, tot het opheffen van de immuniteit van de leden van alle vertegenwoordigende colleges en tot het openen van een wettelijke mogelijkheid om hen door 'de Kroon' te laten afzetten.

Ook met kabinetszaken moest 'de Kroon' zich meer bemoeien. 'Bij geschillen over beleidsaangelegenheden, die niet het beginsel raken, tussen de ministers onderling, wordt', stelde van Boeyen voor, 'veel meer als tot dusver gebruikelijk was, tijdig de Kroon ingeschakeld. In dit opzicht wordt sterker geaccentueerd, dat zij dienaren van de Kroon zijn. Men vergeve mij de oneerbiedige en te realistische tekening: als twee knechten (gelijkberechtigd) ruzie hebben, dient de baas zo spoedig mogelijk het geschil te kennen en daarin te beslissen.'

Hoe al die wijzigingen (zij vergden een nieuwe Grondwet) door te voeren?

Van de in september '37 gekozen Tweede Kamer zou het mandaat in september '41 aflopen. Er zou, nam van Boeyen aan, 'op het ogenblik van de terugkeer' geen Tweede Kamer zijn, 'de wetgevende macht heeft derhalve opgehouden te bestaan' - ook de Eerste Kamer (in april '39 gekozen) zou dan niet kunnen bijeenkomen, 'aangezien zulks in strijd is met de Grondwet, die de opening van de Staten-Generaal op de derde dinsdag in september in verenigde vergadering voorschrijft.' Van Boeyen becijferde vervolgens dat acht tot zeventien maanden lang zonder volksvertegenwoordiging geregeerd zou moeten worden. In die periode zouden besluitwetten nodig zijn. Tegelijkertijd zou de regering voorstellen tot grondwetsherziening moeten uitwerken die onmiddellijk aan de nieuwe Staten-Generaal voorgelegd zouden worden. Die gehele reorganisatie van het staatsbestel zou door de koningin in een bij haar terugkeer uit te geven